

ZORGEN VOOR JE PAARD

WAT ER BIJ HET HEBBEN EN VERZORGEN VAN EEN PAARD KOMT KIJKEN

WIST JE DAT PAARDEN OOK ONGELUKKIG KUNNEN ZIJN?
DAT KOMT VAAK DOORDAT ZE NIET GOED VERZORGD
WORDEN. JE KRIJGT JE EERSTE PAARD EN PROBEERT DAAR
NATUURLIJK ZO GOED MOGELIJK VOOR TE ZORGEN. MAAR
EIGENLIJK WEET JE NIET PRECIES WAT GOED IS VOOR EEN
PAARD. IN DEZE BROCHURE LEES JE KORT EN BONDIG HOE
JE ZO GOED MOGELIJK VOOR JE PAARD KUNT ZORGEN EN
WAAR JE DAN REKENING MEE MOET HOUDEN. LAAT DE
BROCHURE OOK AAN JE OUDERS LEZEN, ZODAT ZE JOU ZO
GOED MOGELIJK KUNNEN HELPEN BIJ DE VERZORGING VAN
JE PAARD.

WIST JE BIJVOORBEELD:

- DAT HET BETER IS VOOR PAARDEN ALS ZIJ ANDERE
PAARDEN KUNNEN ZIEN EN AANRAKEN?
- DAT WAT MEER HOOI BETER IS DAN EXTRA KRACHTVOER?
- DAT EEN PAARD SPEELTJES IN ZIJN STAL LEUK VINDT?

ZOEK EEN PAARD DAT BIJ JE PAST

Om teleurstellingen te voorkomen is het belangrijk dat je een paard uitzoekt dat bij je past. Er zijn meer dan 200 paardenrassen, met allemaal een eigen karakter en lichaamsbouw. Voor beginners is het verstandig een rustig en betrouwbaar paard te kopen. Grofweg gezegd hebben koudbloedpaarden die wat groter en zwaarder zijn gebouwd een rustig(er) karakter. De zogenaamde warmbloeden zijn wat sneller en lichter gebouwd en hebben een temperamentvoller karakter. De leeftijd en het geslacht van het paard zijn ook belangrijk. Als je nog niet zoveel ervaring hebt met paarden, is het bijvoorbeeld verstandig te kiezen voor een paard dat ouder is dan vijf jaar. Belangrijk is ook om te weten dat je een paard pas vanaf 2,5 à 3 jaar kunt berijden. Je kunt ook beter een merrie of een ruïn (gecastreerde hengst) nemen, omdat die in het

algemeen beter handelbaar zijn dan een hengst. Laat ook het uiterlijk van het paard niet altijd doorslaggevend zijn. Een mooi paard waar je niet mee om kunt gaan, geeft meestal alleen maar verdriet. Zowel voor jezelf als voor het paard. Ook een pony kan, afhankelijk van jouw situatie, een goede optie zijn. Hoewel een paard en een pony allebei duur zijn wat betreft de aanschaf en het onderhoud, zijn de kosten voor een pony wel lager dan die voor een paard. Houd er rekening mee dat de verzorging van een pony anders kan zijn dan die van een paard. Om voor jou het juiste paard te vinden, is het belangrijk dat je je goed laat adviseren. Dat kan door een betrouwbare stalhouder of handelaar te zoeken of een bekende die verstand heeft van paarden mee te nemen.

HET STALLEN VAN EEN PAARD

Meestal staan paarden in een stal, bijvoorbeeld in een pension, bij een manege of bij een weiland. De combinatie van een stal en een paar uur per dag in de wei is de beste. Er zijn verschillende soorten stallen, namelijk aanbindstallen, boxen en loopstallen (bij voorkeur met toegang tot een weide of paddock). Boxen en loopstallen zijn de beste keus, omdat paarden daarin vrij kunnen bewegen en vaak ook contact met andere paarden kunnen hebben. Je kunt je paard ook in een weiland zetten.

WAAR MOET IK OP LETTEN ALS IK MIJN PAARD IN DE WEI ZET?

Als je er voor kiest om je paard in de wei te zetten, is het belangrijk dat er in de wei geen giftige planten en gevaarlijke voorwerpen (bijvoorbeeld scherven) zijn. Dit moet je regelmatig controleren en als je iets vindt natuurlijk ook verwijderen. Voorbeelden van giftige planten die in de weide kunnen groeien zijn boterbloemachtigen, vingerhoedskruid, paardenstaart, adelaarsvaren, lupine, kruiskruid en aardappelloof. Je paard vindt het fijn om ook een stal te hebben waar hij kan schuilen tegen bijvoorbeeld de zon, wind en regen. Gebruik geen prikkeldraad om de wei af te rasteren; dit kan je paard verwonden.

HOE GROOT MOET DE STAL ZIJN?

Als je paard het grootste deel van de tijd in de stal staat, moet je er op letten dat de stal groot genoeg is. Als die te klein is, kan een paard bijvoorbeeld moeilijker liggen om te slapen en zijn huid niet zo goed verzorgen. De grootte van de stal wordt bepaald door het minimale vloeroppervlak. Dit hangt af van de grootte (schofthoogte) van je paard. In de onderstaande tabel zie je wat de minimum vloeroppervlaktes zijn. Natuurlijk vindt het paard het nog fijner als het meer ruimte krijgt.

Schofthoogte	Vloeroppervlak
Kleiner dan 155 cm	9,00 m ²
155 - 164 cm	9,60 m ²
165 - 174 cm	10,90 m ²
175 cm of groter	12,25 m ²

WAAR MOET IK OP LETTEN BIJ HET INRICHTEN VAN MIJN STAL?

Je paard voelt zich fijner als de stal goed is. Paarden leefden vroeger in kuddes en zijn dus gewend contact te hebben met andere paarden. Je merkt ook nu nog dat als paarden geen contact hebben met anderen ze 'stress' kunnen krijgen.

Denk er daarom aan dat je paard de omgeving kan zien en ook de paarden die in de buurt staan, kan aanraken. Kies daarom, als dat mogelijk is, voor ramen en deuren die (voor een deel) open kunnen en een stalmaatje (bij voorkeur een ander paard). Als dit niet mogelijk is, is het ophangen van een bal waarmee het paard kan spelen een goed alternatief. Ook kun je je paard ter afleiding takjes, hooi, voederbieten of wortelen geven, waaraan het kan knabbelen.

WAARMEE KAN IK DE VLOER VAN DE STAL BEDEKKEN?

Tarwestro, koolzaadstro, houtkrullen en vezel-hennep zijn allemaal geschikt om de vloer van de stal mee te bedekken. Tarwestro biedt je paard, naast een droge, schone en comfortabele ligplaats, ook de mogelijkheid om te grazen. Dat is voor een paard heel belangrijk; de voorouders graasden gemiddeld zo'n 16 uur per dag. Als een paard niet kan grazen, kan het zich vreemd gaan gedragen. Als een paard gevoelig is voor koliek (zie onder 'Ziekte bij het paard'), kun je het beter niet op stro zetten. Als je kiest voor houtkrullen, geef dan je paard meerdere keren per dag energiearm voer, zoals hooi. Sommige paarden reageren op het stof in stro en krijgen daardoor last van hun longen. Dan is het beter voor een andere bedekking te kiezen.

KUNNEN MEER PAARDEN SAMEN IN EEN STAL OF WEI?

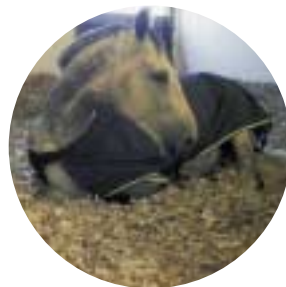
Zoals je al eerder las, zijn sociale contacten voor paarden heel belangrijk. Dus is het zelfs beter om ze samen met anderen te laten leven. Je moet er wel rekening mee houden dat de samenstelling van de groep niet te vaak mag wisselen. Ook moet er genoeg ruimte zijn, zodat de paarden elkaar kunnen ontwijken. Sommige paarden willen graag laten zien dat ze de baas zijn en dat levert nogal eens ruzie op. Voor een gesloten loopstal is 16 m² per volwassen paard nodig. Bij open loopstallen met uitloop naar een paddock of wei kan het vloeroppervlak iets kleiner zijn. Houd goed in de gaten of de paarden het met elkaar kunnen vinden. Als de karakters niet zo bij elkaar passen, kan het zijn dat de ruimte groter moet zijn.

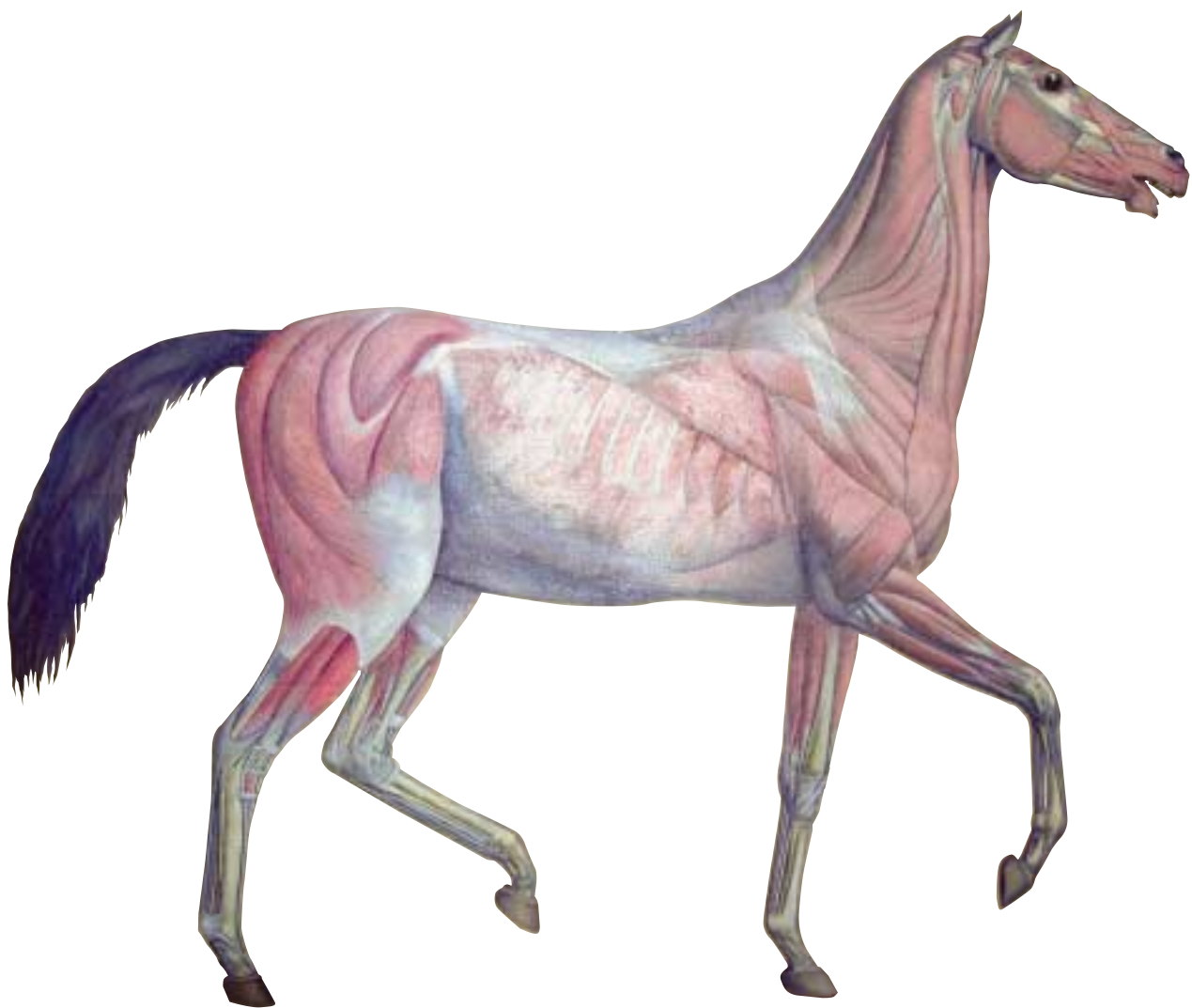

Ook kan het zijn dat ze alleen maar vechten om het eten, waardoor de een minder krijgt dan de ander, en misschien wel te weinig. Dan kun je een oplossing zoeken voor het voeren van de dieren. Door de paarden apart te laten eten, bijvoorbeeld door afscheidingen, kun je ervoor zorgen dat ze allemaal genoeg en rustig eten.

LET OP:

Als paarden voor het eerst samen zijn, moeten ze kunnen vluchten. Laat ze dus bijvoorbeeld in een ruime wei of paddock. Houd er ook rekening mee dat hengsten merries die één jaar oud zijn kunnen dekken. Het is beter voor merries dat ze pas vanaf drie jaar gedekt worden. Zorg daarom dat er geen hengsten bij deze merries lopen.

DE DAGELIJKE VERZORGING

De dagelijkse verzorging van een paard bestaat niet alleen uit het voeren en het geven van water. Het paard moet ook voldoende bewegen en trainen. Natuurlijk moet je ook zijn hoeven en huid regelmatig verzorgen.

ETEN EN DRINKEN

WAAR MOET IK OP LETTEN BIJ HET VOEREN VAN MIJN PAARD?

Goede voeding, de juiste hoeveelheid voer en het dagelijks schoonmaken van de voerbak is erg belangrijk voor de gezondheid van je paard. Als dit niet goed gebeurt, kan het ziek worden. Als je verandert van voer moet dat geleidelijk gebeuren. Het is bijvoorbeeld beter om een paard in het voorjaar eerst een paar keer kort in de wei te laten. Zo kan het wennen aan de overgang van het wintervoer naar gras. Een paard kan van verkeerde voeding ook te dik worden. Vraag aan je dierenarts hoe je kunt zien of je paard te dik of te dun is.

Paarden eten vooral gras en ruwvoer (bijvoorbeeld hooi). In de natuur grazen ze een aantal keer per dag een paar uur achter elkaar. Daarom is het het beste om je paard drie tot vijf keer

per dag te voeren. Stengelig ruwvoer, zoals hooi, is dan het beste. Je paard kan daar meer van op en is dus langer bezig met eten, zodat het zich minder verveelt. Het voer moet altijd schoon en schimmel- en stofvrij zijn. Ruik daarom altijd aan het ruwvoer en kijk of het er goed uitziet. Naast het hooi kun je je paard ook krachtvoer (ook wel brokken genoemd) en voedingssupplementen geven. In principe zit in elke paardenbrok alles wat een paard nodig heeft en hoef je eigenlijk geen voedingssupplementen te geven. Hoeveel krachtvoer je je paard mag geven, is afhankelijk van wat je met je paard doet en wat je hem verder voert. Een richtlijn voor de hoeveelheid krachtvoer die je je paard mag geven, is 2 kg per dag voor een volwassen paard. Als je krachtvoer geeft, voer dan altijd eerst het hooi en daarna pas het krachtvoer.

Het is niet goed om direct na het eten met je paard te trainen. Het is beter minstens een uur te wachten. Geef je paard ook niet direct na hard werken veel te eten. Dat kan heftige buikpijn (koliek) veroorzaken.

HOEVEEL WATER HEEFT MIJN PAARD NODIG?

Een paard drinkt alleen water. Hoeveel water het

nodig heeft, verschilt per paard. Per dag is dat ongeveer twee tot zeven liter water voor elke 100 kilo gewicht. Merries die een veulen melk geven, hebben uiteraard meer water nodig. Het water kun je geven in een emmer of drinkbak. Het water en de drinkbak moeten schoon zijn. Maak ze daarom elke dag schoon. Een paard moet altijd water in zijn stal hebben. Maar let op: als je paard hard gewerkt heeft en veel zweet mag het niet meteen veel koud water drinken. Dek het water dan een half uurtje af.

Houd er rekening mee dat niet elk paard elke dag kan worden bereden en dat een piekbelasting voor geen enkel paard goed is. Als je je paard rust geeft door het niet te berijden, is het wel goed om het beweging te geven door het in de wei of een uurtje in de paddock te laten lopen. Pas op dat je paard tijdens een buitenrit niet van giftige planten, bomen en struiken eet (bijvoorbeeld taxus (a), buxus, liguster (b), jeneverbes, gouden regen, klimop (c), rododendron (d), prunus).

BEWEGING EN RIJDEN

MOET MIJN PAARD VAAK BEWEGEN?

Paarden moeten elke dag voldoende bewegen. Dat is logisch, omdat ze vroeger dagelijks tijdens het grazen zo'n vijf tot tien kilometer liepen. Als jouw paard niet in de wei staat, kun je het bijvoorbeeld elke dag een uurtje loslaten in een paddock of er mee gaan rijden. Afwisseling is voor het paard belangrijk. Maak naast de rondjes in de wei of manege bijvoorbeeld ook eens een buitenrit met je paard.

WAAR MOET IK BIJ DE TRAINING VAN MIJN PAARD OP LETTEN?

Paarden worden vaak eenzijdig en intensief getraind, zodat ze een goede prestatie kunnen neerzetten. Bij het trainen is het belangrijk dat je er op let dat je paard gezond blijft en zich goed voelt. Als je dat niet in de gaten houdt, kan de training er toe leiden dat je paard juist slechter presteert. Het beste is om rijles te nemen bij een vereniging, een manege of privé-les van iemand die hiervoor geleerd heeft.

HOEVEN SCHOONMAKEN EN BORSTELEN

WANNEER MOET IK DE HOEVEN VAN MIJN PAARD SCHOONMAKEN?

Zowel voor als na het rijden, moet je de hoeven van je paard uitkrabben. Dat doe je om te controleren of er vreemde voorwerpen zitten in de zool of tussen het hoefijzer en de zool.

Je paard kan daarvan kreupel worden. Het paard loopt als het ware op één teen, de hoef. Deze groeit net als onze nagels. Daarom moet je paard één keer in de zes tot acht weken naar de hoefsmid om bekapt te worden. Hij kan dan ook het hoefijzer inspecteren.

MOET IK MIJN PAARD BORSTELEN?

Het borstelen van een paard is nodig om de huid van het paard te verzorgen. Van nature doen paarden dat op verschillende manieren, bijvoorbeeld door te rollen op droge, onbegroeide plekken of door te schuren tegen bijvoorbeeld muren of bomen of helpen andere paarden ze

daarbij. Het is daarom belangrijk je paard regelmatig te borstelen. Je moet dat in ieder geval doen, voordat je op hem gaat rijden. Vuil dat onder het zadel of de riem zit, kan namelijk schuurwonden veroorzaken. Als je paard in de winter in de wei loopt, mag je het niet te veel borstelen. Door het poetsen haal je de natuurlijke beschermlaag tegen kou en nattigheid weg.

MAG IK DE TASTHAREN ROND DE OGEN EN DE NEUS VAN MIJN PAARD AFSCHEREN?

Sommige paardenhouders scheren de tastharen rond de ogen en de neus van het paard weg, omdat ze dat mooi vinden. Dit is niet verstandig, omdat die tastharen een functie hebben voor het paard. Het kan daarmee de omgeving goed in de gaten houden. Voorwerpen die vlak bij zijn mond zijn, kan hij door de tastharen bij zijn neus als het ware 'zien'. Ze beschermen het paard tegen te hard stoten van zijn mond, neus en ogen. Denk dus goed na, voordat je de tastharen afscheert, omdat je daarmee de gezondheid van je paard in gevaar kunt brengen.

VOORKOMEN VAN ZIEKTE BIJ HET PAARD

Een bekend Nederlands gezegde luidt: “voorkomen is beter dan genezen”. Je kunt zelf een aantal maatregelen nemen om de kans op ziekte bij je paard te verkleinen. Houd in ieder geval altijd in de gaten of je paard er slecht of ziek uitziet. Dat kun je bijvoorbeeld zien doordat zijn vacht niet glanst, zijn haren uitvallen, het paard magerder wordt of minder vrolijk is.

HOE KAN IK WORMINFECTIES VOORKOMEN?

Wormen kunnen je paard ziek maken. Dit wordt een worminfectie genoemd. Als de infectie nog niet zo ernstig is, ziet het paard er minder goed uit. Het heeft een doffe vacht en is sloom. Het gevaar zit ‘m er in als de infectie groter wordt en langer duurt: een paard kan dan koliek krijgen. Het is daarom belangrijk dat je een worminfectie op tijd herkent en laat behandelen. Je kunt de kans op worminfecties verkleinen door paarden in een niet te grote groep in een schone wei en stal te zetten. Daarom moet de wei regelmatig gemaaid worden en is het verstandig ook de mest uit de wei en de stal te halen. Eén keer in de zes tot acht weken moet je paard een wormenkuur krijgen. Het is goed om dan alle paarden die in een wei of stal leven tegelijk te

ontwormen met hetzelfde middel. Je dierenarts kan je adviseren welke wormenkuur je het beste kunt gebruiken en waar je die kunt kopen. Soms kan het zijn dat de wormen niet meer op de wormenkuur reageren en kan je paard toch worminfecties krijgen. Kies de volgende keer dan voor een ander merk. Je dierenarts kan je vertellen hoe je kunt voorkomen dat de wormenkuur niet meer werkt.

HOE KAN IK LUCHTWEGINFECTIES VOORKOMEN?

Een luchtwegontsteking is een ontsteking van het slijmvlies van de luchtwegen en kan het gevolg zijn van een infectie. Bij een ontsteking van de luchtwegen is het slijmvlies prikkelbaar en kan er minder zuurstof uit de lucht worden opgenomen. Je paard gaat dan heel nadrukkelijk ademen, kan hoesten en het uithoudingsvermogen van je paard wordt minder. Je kunt de kans op luchtweginfecties bij je paard verkleinen door het door de dierenarts te laten inenten tegen virusinfecties.

Het beste is om je paard eerst een basisinenting te geven. Dat zijn twee injecties in een periode van zes tot acht weken. Daarna moet je je paard twee keer per jaar laten inenten.

Ook is het belangrijk dat de stal van je paard ruim, fris, schoon en tochtvrij is en dat het hooi of kuilvoer stofvrij is. Het is verstandig lichamenlijk contact met vreemde paarden zoveel mogelijk te vermijden. Na een inspanning is het beter ervoor te zorgen dat je paard niet bezweet en/of warm in de stal staat. Als je paard verkouden lijkt te zijn, zorg er dan voor dat het de rust en tijd heeft om volledig te herstellen.

HOE KAN IK TETANUS VOORKOMEN?

Tetanus of klem is een ziekte die leidt tot verkramping van de spieren over het hele lichaam. Vaak overlijdt het paard eraan. Je kunt een tetanusinfectie voorkomen door je paard jaarlijks te laten inenten tegen tetanus. Het is ook verstandig zelf iedere 15 jaar een inenting tegen tetanus te halen bij je dokter als je dagelijks met je paard omgaat. Als je zelf een grote wond hebt, is het verstandig om direct een tetanusinfectie te halen.

ZIEKTE BIJ HET PAARD

Bij de onderstaande ziekten is het verstandig dat je direct de hulp van een dierenarts inroept. Wij raden je aan om die ook te waarschuwen in geval van twijfel.

WAT MOET IK DOEN ALS MIJN PAARD KOLIEK HEEFT?

Koliek is buikpijn bij het paard. Je herkent het, doordat je paard onrustig is en veel naar zijn buik kijkt of slaat, rolt of op zijn rug gaat liggen. Als je merkt dat het heel heftig is of als het langer dan 30 minuten duurt, roep dan direct de dierenarts. Terwijl je op de dierenarts wacht, kun je je paard het beste in een paddock zetten. Het paard kan zich dan niet verwonden als het gaat rollen of op zijn rug gaat liggen. Koliek kan komen door worminfecties, darmkrampen, plotselinge veranderingen in de voeding of doordat je paard het voedsel slecht of langzaam verteert.

WAT MOET IK DOEN ALS MIJN PAARD PLOTSELING KREUPEL GAAT LOPEN?

Als je paard plotseling kreupel loopt, bekijk dan direct of er geen vreemd voorwerp in de zool van de hoef zit. Als dat er wel is, moet je dit direct verwijderen. Onthoud de plaats, de richting en de diepte waarmee het voorwerp in de hoef

zat en geef dat door aan de dierenarts. Als je geen vreemd voorwerp ziet en niet weet waar de kreupelheid vandaan komt, neem dan ook contact op met de dierenarts. Als je paard kreupel loopt tijdens het rijden, is het verstandig om in stap de kortste weg terug te nemen naar de stal. Als het dan nog erg kreupelt, is het het beste dat je van je paard afstapt en het aan de hand mee terugneemt naar de stal.

WAT MOET IK DOEN ALS MIJN PAARD ZICH (BIJNA) NIET KAN VERPLAATSEN?

Als je paard zich (bijna) niet kan bewegen, roep dan zo snel mogelijk de hulp van een dierenarts in. Dit kan verschillende oorzaken hebben:

- Het paard kan hoefbevangenheid hebben. Dat komt doordat het te veel voedingsstoffen binnenkrijgt, in een keer ander voer krijgt, te veel heeft gedaan, infecties heeft, te lang onderweg is geweest in een trailer of een vergiftiging heeft.
- Je paard kan ook spierbevangenheid hebben, dat wordt ook wel maandagziekte genoemd. Je herkent het, doordat je paard stijf wordt en ook erg zweet. Je paard moet dan direct rust hebben en zijn spieren mogen niet teveel afkoelen (een deken of warme ruimte biedt uitkomst).
- Een andere oorzaak kan zijn dat het tetanus heeft.

WAT MOET IK DOEN ALS MIJN PAARD EEN WOND HEEFT?

Als je paard een heftig bloedende wond, een open huid of wonden aan de buik of borst of in de buurt van de ogen heeft, is snelle hulp van een dierenarts noodzakelijk. Smeer zelf géén middelen op de wond, maar dek de wond af met een schone doek of bandage.

WAT MOET IK DOEN ALS MIJN PAARD ZICH PLOTSELING ANDERS GEDRAAGT?

Neem dan maar direct contact op met de dierenarts. Kenmerken van een 'zich anders gedragend paard' zijn: het wil niet meer eten, krijgt plotse bulten op zijn lichaam, krijgt dikke benen of zwellingen of gaat kreupel lopen.

WAT MOET IK DOEN ALS MIJN PAARD ERNSTIG ZIEK IS OF DOOD GAAT?

In dit geval moet je altijd de dierenarts waarschuwen. Die weet het beste wat er moet gebeuren en kan bekijken of het nodig is het paard uit zijn lijden te verlossen. Er zijn verschillende manieren om het paard een zachte dood te laten sterven. De rustigste en meest ethische dood is wanneer het paard voordat het een dodelijke injectie krijgt eerst wordt versuft en wordt neergelegd, zoals dat ook gebeurt bij een operatie.

MIJN PAARD ZIT NIET LEKKER IN Z'N VEL

Net als mensen kunnen ook paarden niet lekker in hun vel zitten. Dat heeft invloed op het gedrag en het geluk van je paard. Daarom is het belangrijk dat je in de gaten houdt hoe je paard zich voelt.

HOE ZIE IK OF MIJN PAARD NIET GOED IN Z'N VEL ZIT?

Je paard gaat zich dan afwijkend gedragen. Dat noemen we ook wel 'stalondeugden'. Je herkent dat, doordat een bepaald gedrag zich steeds herhaalt. Voorbeelden hiervan zijn weven, kribben-bijten en luchtzuigen. Als een paard weeft, zwaait het steeds met zijn hoofd en hals. Bij kribben-bijten zet een paard zijn tanden achter een voorwerp, gaat terughangen en zuigt dan lucht in de slokdarm, terwijl het ondertussen knort. Bij luchtzuigen zuigt het paard ook lucht in de slokdarm, maar het houdt zich niet met zijn tanden vast aan een voorwerp.

WAT KAN IK DOEN OM STALONDEUGDEN BIJ MIJN PAARD TE VOORKOMEN?

Stalondeugden komen vaak omdat een paard te weinig contact heeft met andere paarden, weinig of niet kan grazen, weinig of geen bewegingsvrijheid heeft en weinig afleiding heeft in zijn stal.

Je kunt stalondeugden voorkomen door:

- Je paard meer naar buiten te laten, zodat het voldoende beweging krijgt.
- De stalinrichting te verbeteren en/of door je paard speeltjes te geven (zie hiervoor het hoofdstuk 'Het stallen van een paard').
- Je paard meer ruwvoer (hooi) te geven. Dan is het langer bezig met eten en verveelt het zich niet.
- Te zorgen dat je paard meer contact heeft met andere paarden.

KUNNEN PAARDEN STALONDEUGDEN VAN ELKAAR AFKIJKEN?

Paarden kunnen stalondeugden niet van elkaar afkijken. Veel mensen denken dat stalondeugden besmettelijk zijn. Daarom worden paarden met stalondeugden vaak apart gezet, zodat ze geen contact meer hebben met andere paarden. Het is belangrijk dat je, als jouw paard stalondeugden vertoont, de maatregelen neemt die in de vorige vraag zijn genoemd. Kies niet voor maatregelen die het paard belemmeren om de stalondeugd te doen of het paard te isoleren. Daardoor krijgt het paard meestal (meer) stress en kan het een andere stalondeugd vertonen.

VERVOER VAN HET PAARD

Voor veel paarden is transport een stressvolle gebeurtenis. Als een paard gestresst is, heeft het een grotere kans om ziek te worden. Daarom is het belangrijk dat je deze reisstress zo veel mogelijk vermijdt. Dat kan door op een aantal dingen te letten.

WAAR MOET IK BIJ DE AANSCHAF VAN EEN TRAILER AAN DENKEN?

Bij de aanschaf van een trailer moet je letten op de grootte van het vloeroppervlak. Paarden bewegen als ze vervoerd worden anders dan als ze op de grond staan en hebben meer ruimte nodig om het schommelen op te vangen. Als de ruimte tijdens het vervoer klein is, is de kans op verwondingen groter. Ook is de juiste temperatuur belangrijk. Het mag niet warmer dan 25° C

en niet kouder dan 10° C zijn in de trailer. Goede ventilatie is belangrijk om een goed klimaat in de transportruimte te houden.

WAAR MOET IK VOORAFGAAND AAN HET TRANSPORT AAN DENKEN?

- De kans op stress voor je paard lijkt groter als het transport langer duurt. Doordat het paard lang stilstaat, kunnen spierverkramping en –ontsteking optreden. Het is daarom belangrijk dat je paard gezond is als het op reis gaat.
- Het in- en uitladen brengt de meeste onrust met zich mee voor het paard. Je kunt je paard laten wennen aan het in- en uitladen door dit met hem te oefenen. Dit kan een deel van de stress op het moment van het echte vervoer voorkomen.
- Tijdens de pauzes kun je je paard water geven

in een emmer. Sommige paarden weigeren uit onbekende emmers te drinken. Daarom moet het paard voor het vervoer wennen aan de emmer die je gebruikt tijdens de reis.

HOE MOET IK MIJN PAARD IN DE TRAILER ZETTEN?

Je kunt je paard op verschillende manieren vastzetten. Het is belangrijk om vooraf te weten hoe je dat gaat doen. Of je jouw paard in de rijrichting zet of juist niet, hangt af van wat jouw paard fijn vindt. In veel trailers kun je je paard alleen in de rijrichting zetten.

MOET IK ZORGEN VOOR VOER EN WATER IN DE TRAILER TIJDENS HET TRANSPORT?

Het is beter om tijdens het transport geen water aan je paard te geven. Doordat de urine en het

gemorste water de vloer te glad maken, kan je paard zich bezeren. Je kunt beter je paard tenminste iedere zes tot acht uur water geven. Tijdens het transport kun je je paard wel een netje met hooi geven.

WAAR MOET IK VERDER OP LETTEN ALS IK MIJN PAARD GA VERVOEREN?

Het belangrijkste bij het vervoeren van je paard is de rijstijl van de chauffeur. De chauffeur moet rustig rijden (niet te hard en geen onverwachte bewegingen maken). Verder heeft jouw gedrag grote invloed op hoe je paard zich voelt. Blijf daarom voor, tijdens en na afloop van het transport rustig.

IK KAN NIET LANGER VOOR MIJN PAARD ZORGEN...

Als je niet langer voor je paard kunt of wilt zorgen, maar er niks mis is met het paard, kun je het naar een paardenhandelaar brengen.

Iedere manege kent wel een paardenhandelaar. Als je paard al wat ouder is, kun je het ook naar één van de bejaardencentra voor paarden brengen.

VEILIGHEID VOOR MEZELF

Paarden verzorgen is leuk, maar niet helemaal zonder risico. Je kunt je zelf beschermen door:

- Tijdens het rijden een goede rijuitrusting te gebruiken en een goedgekeurde cap te dragen. Een goede paardensportzaak kan je hierover adviseren.
- De regels bij evenementen te kennen en je er aan te houden.
- Paardrijlessen te nemen bij een gediplomeerde rij-instructeur.
- Altijd in de gaten te houden waar je je ten opzichte van je paard bevindt en alert te zijn op wat in de omgeving gebeurt. Ga nooit achter een paard staan!
- Te zorgen dat je wat meer weet over het gedrag van paarden, zodat je bepaalde signalen kunt herkennen. Paarden communiceren met elkaar door geluiden en lichaamstaal. Je paard wordt

agressief als het de oren plat in de nek legt en met het hoofd naar voren komt, dreigt te gaan bijten, hoge geluiden maakt, de neus rimpelt of met het voorbeen slaat. Dan moet je oppassen. Als een paard zijn hoofd omhoog gooit, is het in ieder geval alert. Als een paard zich onderdanig gedraagt, loopt hij bijvoorbeeld zijwaarts en met een versnelde pas weg. Vaak heeft hij dan ook z'n staart tussen z'n benen en z'n hoofd laag. Dan is er niets aan de hand.

- Je ervan bewust te zijn dat een paard geen robot is en van nature een vluchtdier. Probeer vooruit te denken hoe je paard kan reageren in bepaalde situaties en anticipeer hierop. Als je met je paard een buitenrit maakt, is het verstandig er rekening mee te houden dat de andere weggebruikers meestal onbekend zijn met paarden en vaak niet verwachten dat een paard schrikt.

COLOFON

Tekst:

ID-Lelystad, Praktijkonderzoek Veehouderij,
A. Hop, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer
en Visserij, Raad voor Dierenaangelegenheden

Eindreactie:

Raad voor Dierenaangelegenheden, Publicis Van
Sluis Consultants

Foto's:

ID-Lelystad, Praktijkonderzoek Veehouderij,
Faculteit Diergeneeskunde, Nederlandse
Fjordenpaarden Stamboek, H. Lommers
Met dank aan Manege Wittebrug, Den Haag

Grafische vormgeving:

Dorine Verharen bNO

Druk:

Anker Drukkers bv

ALS JE NA HET LEZEN VAN DE BROCHURE NOG VRAGEN HEBT
KUN JE HIER NOG MEER INFORMATIE VINDEN:

- WWW.DIERENBESCHERMING.NL
- WWW.PVE.NL
- WWW.ALLEDIERENTELLENMEE.NL

JE KUNT OOK BELLEN NAAR:

- KONINKLIJKE NEDERLANDSE HIPPISCHE SPORTFEDERATIE:
0577 408200
- DIERENBESCHERMING: 070 3142700
- PTC+ BARNEVELD: 0342 406500
- STICHTING VOOR VEEARBITRAGE: 0345 570883

IN DE VOLGENDE BOEKEN VIND JE NOG MEER INFORMATIE
OVER HET ZORGEN VOOR JE PAARD:

- PRAKTISCHE INFORMATIE OVER PAARD EN PONY ISBN: 90-410-1041-6
- PAARD EN PONY LOGBOEK ISBN: 90-5210-495-6

OOK BIJ DE STAMBOEKVERENIGINGEN KUN JE TERECHT MET
JE VRAGEN. HET TELEFOONNUMMER VAN JOUW STAMBOEK-
VERENIGING KUN JE VINDEN OP WWW.KNHS.NL EN WWW.PVE.NL.

RAAD VOOR DIERENAANGELEGHENEDEN

Deze brochure (RDA 2003/04) is uitgegeven onder verantwoordelijkheid van:

Raad voor Dierenaangelegenheden

Bezuidenhoutseweg 73

Postbus 90428

2509 LK Den Haag

t 070 3785266

f 070 3786336

e info@rda.nl

www.raadvoordierenaangelegenheden.nl